

ma saan hakkama?

millised võivad olla haigused. Tõukoe-
ra puhul pakub alati oma abi ka kutsi-
kate kasvataja.

Kas kodu sobib koerale?

Nagu inimesed, on kodudki erinevad. “Väike koer sobib alati suuremale ter-
ritooriumile, suur koer aga kindlasti
mitte väikesesse korterisse. Muidugi
peab kodus valitsema üksmeel ja ta-
sakaal, samuti kõigi pereliikmete soov
looma võtta,” teab Anneli.

Tema kogemusel on olnud juhu-
seid, kui perekonnas lähevad paari
teed lahku ning ema väikeste lastega
ei ole enam suuteline koera eest hoolt
kandma. “Selline asi on küll kurb,
kuid tuleb siiski ära mainida. Ka sel-
lele peab mõtlema, kes suudab looma
eest hoolitseda siis, kui pereelu peaks
muutuma,” jääb Anneli mõtlikuks.

Uus pereliige loomade varjupaigast

Kui eelnev koerapidamise kogemus
olemas, siis miks mitte teha heategu
ja pakkuda kodu kellelegi, kellel seda
pole või kes on sellest saatuse tahtel
ilma jäänud. Sellisel juhul soovitab An-
neli nooremat koera ja võimalusel sel-
list, kelle puhul on tema eelnev elutee
teada. Nii on uuel peremehel lihtsam.

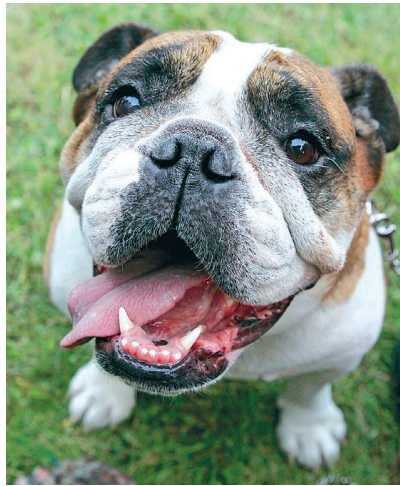
Kui on aga otsustatud juba täiskas-
vanud looma kasuks, tuleb valmis olla
erinevateks üllatusteks. Sellistel puh-
kudel on vaja rohkem koera harjuta-
misega vaeva näha ning see nõuab
ka keskmisest tugevamat tahtejõudu.
“Siin toimib vaid järjekindlus, headus
ja koera enesekindluse taastamine,”
julgestab Anneli.

Kui palju raha kulub koerale?

“Õeldakse, et väikesed loomad, väike-
sed kulutused, suurematel suuremad.
Eks ta nii kipub olema. Kindlast sum-
mast pole võimalik rääkida, on vaid
kindlad vajadused, mida tuleb täita –
magamisase, söögi- ja jooginõu, jalu-
tus- ning kaelarihm, harjad karvkatte
hooldamiseks, paar loomadele mõel-
dud mänguasja.” Need on esmatarbed.
Kui koer hakkab väljas elama, on kind-
lasti hädavajalikud õigete mõõtmetega
kuut ja korralik territooriumi piire.

“Samuti tuleb arvestada igakuise
toidurahaga. Üks suurimaid problee-

RAIVO TASSO

**Koeratõugu valides on oluline,
kas looma soovitakse valvuriks,
seltsiks või sportimiseks.**

me tekib siis, kui koer vajab loomaarsti
abi. Kas selliseks väljaminekku ikka
valmis ollakse? Selliseid asju ei näe ju
ette,” arutleb Anneli.

Igapäevased kulud

Algusest peale tuleb Anneli soovitusel
jälgida korralikku toidusedelit. Selleks
on ainult kvaliteettoitu. Kui kuivtoidust
siiski mingil põhjusel loobutakse, on
vaja rangelt jälgida, et koer kõik vaja-
likud ained kätte saaks.

Toidurahas kokku hoida Anneli
mingil juhul ei soovita. Samuti pole
tema sõnul arukas alati kõige kallimat
hankida, vaid enne kasvataja või loo-
maarstiga nõu pidada.

Korrapäraselt tuleb teha ussikuuri
ja koera vaksineerida.

“Ise vaatan korra nädalas üle koera
küüned, hambad ja kõrvad. Nii olen
kindel, et ei avasta probleeme liiga hil-
ja. Suvel peab kindlasti regulaarselt
tegema kirbu- ja puugitõrjet.”

Milline aed?

Kui koer hakkab ka omapäi õues viibi-
ma, on vaja korralikku ja vajaliku kõr-
gusega aeda. Kas see on puidust, met-
tallist või võrgust, on igaihe enda ot-
sustada.

Tegelikult peavad need kõik koera,
kui mõistlik lahendus leida. Enamasti
ei piisa, kui võrkaed panna maapinna-
le. Loom saab sealt ennast välja kaeva-
ta või kui see tal ei õnnestu, siis ronib
või hüppab üle.

“Olen näinud, kuidas koer ennast
kahe meetri kõrgusest piirdeaiast üle
viib. Nagu orav! Kui koer on juba kord
hulkuma harjunud, siis on teda edas-
pidi aias hoida väga raske. Kõige-
ga peab alustama esimesest päevast,”
manitseb Anneli.

Annelil endal on aastaid varuks ol-
nud elektripiire, kuid ta kasutab seda
vaid äärmisel vajadusel. Iga uue kut-
sika koju tulemisel teeb suurte koge-
mustega treener talle kiiresti selgeks
tema liikumise piirid, et ennetada
nende ületamist.

Kui palju maksab koera võtmine?

Kui soetada tõupaberitega koer, siis
maksab omanik esialgu suurema sum-
ma, ent saab vaksineeritud, kiibista-
tud ja kontrollitud terviseiga kutsika.
Kui aga vajalikud protseduurid tuleb
endal läbi viia, need kulutused lisan-
duvad. Tegemata ei tohi neid jätta.

“Kui kutsikale kaitsesüstid tegema-
ta jätta, ei saa kunagi olla kindel, et ta
mõnd ohtlikku nakkust külge ei saa.
Sageli lõpevad sellised haigestumised
surmaga,” paneb Anneli uutele loo-
maomanikele südamele.

Tihti saavad tõukoera ostjad kasva-
tajalt kaasa ka toidukoti. “Siit on kind-
lasti lihtsam edasi minna, sest teate,
milline toit kutsikale sobib,” räägib
Anneli. Kõik kuivtoidud või üldse toi-
duained ei sobi kõigile koertele ning
siis tuleb seda õiget otsima hakata.

Keskmine kulu kuus suurele koerale, näiteks saksa lambakoerale

Anneli sõnul ei saa välja arvestada
mingit keskmist summat, sest see sõl-
tub paljudest asjaoludest.

“Näiteks kes millist toitu annab ja
kas tegemist kutsikatoiduga või juba
täiskasvanud looma omaga. Keskmis-
selt sööb täiskasvanud isane saksa
lambakoer kuus 15 kg kuivtoitu. Sin-
na juurde tuleb ka toortoitu, näiteks
liha, hakkliha,” räägib Anneli.

Supermarketitest ostetud toidud on
küll odavamad, kuid tagasihoidlikuma
kvaliteediga. “Sellise kasutamise-
ga võivad kaasneda erinevad karva-, see-
de- ja luustikuprobleemid,” ei soovita An-
neli Timmi seda rada minna.